

Posudek školitele na bakalářskou práci Gabriely Myšákové „Vývoj sezónnosti úmrtnosti podle příčin v Česku, Norsku a Španělsku“

Bakalářská práce studentky Gabriely Myšákové „Vývoj sezónnosti úmrtnosti podle příčin v Česku, Norsku a Španělsku“ má celkem 58 číslovaných stran včetně obsahu, seznamu použitých zkratk, obrázků a tabulek a závěrečného seznamu literatury. Text je přehledně dělen do úvodních tří částí věnovaných úvodu, zdrojům dat a užití metodologii, v dalších pěti kapitolách autorka analyzuje sezónnost úmrtnosti na vybrané příčiny. V závěrečných dvou taxtových kapitolách je ověřována teorie souvislosti úmrtnosti a teplotních výkyvů a uveden stručný závěr.

Autorka si pro svou bakalářskou práci zvolila téma v české demografické literatuře relativně méně časté, avšak čtenářsky velmi atraktivní. Cílem práce je studovat vnitřní zákonitosti vývoje úmrtnosti, především sezónní pravidelnosti, u vybraných příčin smrti. Autorka v úvodní části nastoluje 3 základní hypotézy, jejichž platnost se snažila provedenou analýzou ověřit nebo vyloučit. V úvodní části nechybí ani poměrně bohatá diskuse s literaturou, kde je citována řada českých i zahraničních autorů, kteří se věnovali tématu sezónnosti demografických procesů, především úmrtnosti. Pozornost věnuje také předpokladu vlivu počasí na úroveň úmrtnosti, tento předpoklad je zároveň jednou z vymezených hypotéz.

Analýze jsou podrobeny 3 země, resp. úroveň a vývoj úmrtnosti v nich, Česká republika, Norsko a Španělsko. Výběr právě těchto zemí je záměrný a logický a v úvodní části je zdůvodněn spolu se stručnou charakteristikou těchto států. V první části práce je však významná především část věnovaná metodice. K výpočtu sezónních indexů je užíváno metody dekompozice časové řady, tato metoda je zároveň velmi podrobně a názorně popsána. Autorka zároveň uvádí i některé další možnosti výpočtů a otevírá si tak prostor pro navázání na uvedené analýzy v další práci.

Pro vymezených 5 skupin příčin úmrtí jsou pak přehledně uváděny základní výsledky, zároveň jsou vždy skupiny příčin smrti popsány i v teoretické rovině z pohledu medicíny a rizikových faktorů. Zajímavé je nepochybně i doplnění základních výsledků o další upřesnění, jako je tomu např. u skupiny vnějších příčin úmrtí.

Poslední analýze věnovaná kapitola se zabývá souvislostmi odchylek počasí a výkyvů v úrovni úmrtnosti. Autorka tak využívá jednoho z výstupů dekompozice časové řady, náhodné složky, a podrobuje ho korelační analýze spolu s hodnotami teplotních odchylek od dlouhodobého normálu naměřených ve studovaných měsících. Tato analýza se týká již jen České republiky.

V závěru se autorka vrací k v úvodu vymezeným hypotézám a z dosažených závěrů hodnotí, zda se úvodní předpoklady naplnily nebo nenaplnily. Celá práce má tak velmi jasnou a přehlednou strukturu, kdy systematicky přistupuje k dosažení stanoveného cíle. Provedená analýza je navíc doprovázena mnoha přehlednými grafy, které ilustrují dosažené výsledky a umožňují tak omezit popisný text na minimum.

Autorka prací prokázala schopnost samostatné práce jasně směřující ke stanoveným cílům, schopnost nastudování a aplikace analytických metod i velkou míru kreativity při vymezení analyzovaných a testovaných předpokladů a modelů. Vzhledem k uvedenému doporučuji přijmout bakalářskou práci Gabriely Myšákové „Vývoj sezónnosti úmrtnosti podle příčin v Česku, Norsku a Španělsku“ k obhajobě.
